

Hunze & Aa's, Vergadering Algemeen Bestuur 25 april 2018
Agendapunt: Vaststelling peilbesluit Westerpolder Oosterland, Vestdijklaan.
“Pleitnotitie” Natuurmonumenten

Natuurmonumenten heeft dit peilbesluit in haar zienswijze afgewezen omdat:

- Het besluit leidt tot verdere verdroging van het gebied. Verlaging van het peil draagt niet bij aan vastgestelde natuurdoelstellingen
- Ook periodieke inundaties met beekwater t.b.v. kievitsbloemen worden niet bevorderd.
- In het aanwezig veenpakket treedt verdere oxidatie op; dat betekent het verdwijnen van veen en een sterke toename van de CO₂-emissie. In deze tijd waarin bestuursorganen geacht worden bij hun besluiten het aspect duurzaamheid duidelijk in acht te nemen, past het niet daar volledig aan voorbij te gaan.
- Het besluit doet geen recht aan de rechtelijke uitspraak over het eerder genomen peilbesluit; De rechter was van mening dat het waterschap duidelijker had moeten toetsen aan de agrarische bestemming. Echter, het in opdracht van het DB opgestelde onderzoeksrapport “Inschatting effecten peilscenario's op biochemische processen en natuurwaarden in polder Oosterland” van drietal adviesbureaus laat zien dat een peilverlaging leidt tot het vrijkomen van meer mangaan. Nu al kan er geen vee grazen en kan het hooi niet worden benut vanwege te hoge mangaanconcentraties. Verlaging van het peil is daarmee in strijd met de uitspraak van de rechter.

Reactie Dagelijks Bestuur op zienswijze Natuurmonumenten

- Het Dagelijks Bestuur heeft in de reactie op onze zienswijze aangegeven dat een compensatie van de bodemdaling door gaswinning door het verlagen van het peil met 10 cm niet leidt tot schade aan de huidige natuurwaarden. Naar de mening van Natuurmonumenten is dat een onbegrijpelijke stelling. In de toelichting op het besluit schrijft het DB immers zelf dat *“bij het huidige peilregime (...) blijft ook de oxidatie voortschrijden, zal het veen verder veraarden en zal de verzuring doorzetten. Dit heeft een mogelijk nog hogere beschikbaarheid van mangaan in de toekomst tot gevolg. Bij een peilverlaging van ongeveer 10- 15 cm zal het diepere veen vlak onder de huidige GLG ook veraarden. Zowel op het veen als op de klei (Kievitsbloemhooiland) zal er dan meer verzuring optreden, wat voor zowel het Kievitsbloemhooiland als het moeras slecht is”*. Dit wordt bevestigd in het in opdracht van het DB opgestelde onderzoeksrapport.
- Het DB is ook van mening dat een verlaging de berijdbaarheid van de gronden verhoogt. Het lijkt er naar de mening van Natuurmonumenten daarmee op dat dat de belangrijkste overweging is geweest voor het invulling geven aan de agrarische bestemming. Dat een verlaging van het peil echter ook leidt tot het verder ongeschikt maken van de bodem voor landbouwkundig gebruik moet de agrariër kennelijk maar accepteren. Het DB suggereert dat hij dan maar zou moeten bekalken.
- In onze zienswijze hebben wij het waterschap opgeroepen het peil juist te verhogen. In het onderzoeksrapport is hierover opgenomen dat hierdoor *“de oxidatie <zal> verminderen of zelfs gestopt worden, het veen zal daardoor niet verder veraarden en de verzuring wordt verminderd. Dit leidt mogelijk tot een vermindering van de beschikbaarheid van mangaan in de toekomst. Deze optie (peilverhoging en winterinundatie) is voor de natuur de beste optie (...) en is naar verwachting voor de landbouw op de langere termijn ook de beste optie”*. Het DB geeft in de reactie op onze zienswijze echter aan dat dat een grote aanpassing en investeringen in de agrarische bedrijfsvoering zal betekenen. Ons inziens een onbegrijpelijke stellingname. Het huidige beleid van het waterschap leidt juist tot de grootste aanpassing van de bedrijfsvoering, immers die vindt niet meer plaats vanwege de hoge mangaangehalten ten gevolge van het lage peil.

Bespreking in de Commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water (VVS)

Op 11 april jl besprak de Commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water (VVS) het bestuursvoorstel. Ik vond het opvallend dat alle insprekers – de belanghebbenden; dhr. Hemmen, dhr. Van Bergen en mevr. Woldring niet konden instemmen met het bestuursvoorstel. Voor iedereen was ook duidelijk dat op enig moment het gebied de bestemming natuur krijgt. Door meerdere partijen werd ook gewezen naar de inspanningen van de provincie om het in Oosterland

aanwezige agrarisch bedrijf – familie Woldring - een vervangend bedrijf aan te bieden. Door alle insprekers werd benadrukt dat zolang er nog sprake is van agrarische bedrijfsvoering het redelijk zou zijn dat het waterschap een natschaderegeling zou overeenkomen met betrokkenen. Het bestuursvoorstel voorziet daar echter niet in.

Als het bestuursvoorstel door het AB zou worden overgenomen voorzien wij lange procedures die uiteindelijk in niemands belang zijn. In een briefje aan het DB verzonden na afloop van het commissieoverleg heeft Natuurmonumenten het DB daarom nadrukkelijk verzocht in overweging te nemen om het bestuursvoorstel aan te houden en voorlopig niet voor te leggen aan het AB, in ieder geval wat betreft het onderdeel Oosterland. Gedurende de aanhoudingsperiode kan dan gezamenlijk – waterschap, provincie, agrariërs en natuurorganisaties – gewerkt worden aan een voor alle partijen bevredigende oplossing.

In antwoord op het verzoek van Natuurmonumenten heeft het DB per mail aangegeven niet in te willen gaan op dat voorstel. Als redenen daarvoor noemt het DB:

- Er zou over deze materie veelvuldig overleg hebben plaatsgevonden wat niet tot een voor alle partijen acceptabele oplossing heeft geleid. In antwoord daarop kan ik daarover zeggen dat dat overleg altijd bilateraal is geweest. Natuurmonumenten is daarbij in ieder geval niet betrokken geweest. We vragen ons ook ten zeerste af of een natschaderegeling onderwerp van gesprek is geweest.
- De rechter heeft uitgesproken dat het waterschap een nieuw peilbesluit moet nemen omdat het huidige agrarische grondgebruik en de aanwezige agrarische functies onvoldoende bij de afweging zijn betrokken. Daarover kan ik zeggen dat dat klopt, maar het uitstellen van het nemen van een nieuw peilbesluit betekent ons inziens zeker geen afstel. Beter wat meer tijd nemen om te komen tot een gedragen besluit, dan het nemen van een besluit wat wellicht weer bij de rechter wordt aangevochten. Dat laatste is in niemands belang.
- De agrariërs zouden inmiddels geruime tijd te maken hebben met een te hoge waterstand, waardoor mogelijk schade ontstaat/toeneemt. Daarover kan worden gezegd dat die schade er nu al is. Er kan immers door de mangaanproblematiek in Oosterland nu al niet worden geboerd. Die situatie zal met een peilverlaging alleen maar verergeren.

Afsluitend

Natuurmonumenten verzoekt het AB het voorstel van het DB om over te gaan tot een peilverlaging in natuurgebied Oosterland af te wijzen, en verzoekt het AB het DB op te roepen met alle partijen – waterschap provincie, agrariërs en natuurorganisaties – met grote spoed te werken aan een voor alle partijen bevredigende en duurzame oplossing. Waarna alsnog een door alle partijen gedragen peilbesluit kan worden genomen.

Geertjan Smits
Natuurmonumenten
Paterswolde, 22-04-2018